

Μέτρα μείωσης του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας

Τα τελευταία χρόνια οι οικιακοί καταναλωτές, η βιομηχανία, οι βιοτεχνίες και οι εμπορικές επιχειρήσεις στη χώρα μας έχουν επιβαρυνθεί υπερβολικά από τις χρεώσεις στα τιμολόγια του ηλεκτρισμού, που στα πλαίσια της συνεχιζόμενης οικονομικής ύφεσης υποσκάπτουν το μέλλον της χώρας.

Τα τιμολόγια ηλεκτρισμού που καλούνται να πληρώσουν οι πολίτες, έχουν σημαντικά επηρεασθεί από:

- τη φοροεισπρακτική πολιτική που ακολουθεί η χώρα,
- την πολιτική που υιοθετήθηκε για την στήριξη των ΑΠΕ,
- το υψηλό κόστος του φυσικού αερίου και του πετρελαίου που ανεβάζουν το κόστος ηλεκτροπαραγωγής, και
- την «**προνομιακή μεταχείριση**» μονάδων Συνδυασμένου Κύκλου με «**προσωρινούς**» αλλά διαχρονικούς μηχανισμούς (ΑΔΙ, ανάκτηση μεταβλητού κόστους, κλπ.).

Συγκεκριμένα,

Η φοροεισπρακτική πολιτική που έχει επιβληθεί στα τιμολόγια της ΔΕΗ για να αντιμετωπισθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας, ουσιαστικά τα μετέτρεψε σε ειδικού τύπου «εισπρακτικά εργαλεία». Οι φόροι, οι χρεώσεις υπέρ τρίτων, τα δημοτικά τέλη και το περίφημο **χαράτσι** της ΔΕΗ συνέβαλαν να έλθει σκότος σε νοικοκυριά και λουκέτα ή απολύσεις σε εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, οδηγώντας σε ανεργία και στο περιθώριο χιλιάδες πολίτες και εργαζόμενους. Συγχρόνως, έδωσαν την ευκαιρία να λοιδορηθεί η ΔΕΗ και να διευκολυνθεί η σχεδιαζόμενη αποδόμηση της Επιχείρησης.

Η πολιτική για την ανάπτυξη των ΑΠΕ, στηριγμένη στο μηχανισμό «εγγυημένων τιμών», δημιούργησε τεράστια ελλείμματα. Έτσι, για να αποτραπεί η κατάρρευση της αγοράς ηλεκτρισμού, κλήθηκε (ή μάλλον υποχρεώθηκε) ο κάθε οικιακός καταναλωτής και επιχειρηματίας να συνεισφέρει αδρά για να καλυφτεί το «έλλειμμα» στο σχετικό λογαριασμό των ΑΠΕ που διαχειρίζεται ο ΛΑΓΗΕ. Τα χρήματα για λογαριασμό του ΛΑΓΗΕ, αφορούν τη χρέωση ΕΤΜΕΑΡ στα τιμολόγια της ΔΕΗ (ή των ιδιωτών εμπόρων).

Στη χώρα μας είναι εγκατεστημένες από τις πλέον σύγχρονες μονάδες συνδυασμένου κύκλου (ιδιωτικές και της ΔΕΗ). Όμως, το υψηλό κόστος του εισαγόμενου φυσικού αερίου και ο ειδικός φόρος κατανάλωσης επιβάρυναν σημαντικά το κόστος ηλεκτροπαραγωγής από αυτές. Παρά την πρόσφατη μείωση στη τιμή του αερίου, εξακολουθεί να είναι υψηλό το κόστος παραγωγής αυτών των μονάδων. Αντίστοιχο, αλλά σημαντικά υψηλότερο, είναι το κόστος ηλεκτροπαραγωγής των πετρελαϊκών μονάδων στα νησιά, το οποίο καλείται επίσης

να πληρώσει κάθε οικιακός καταναλωτής και επιχειρηματίας με τις χρεώσεις για «υπηρεσίες κοινής ωφέλειας» (ΥΚΩ) στα τιμολόγια της ΔΕΗ (ή των ιδιωτών εμπόρων).

Οι μονάδες συνδυασμένου κύκλου, που χρησιμοποιούν το εισαγόμενο φυσικό αέριο για ηλεκτροπαραγωγή, είχαν θετική συνεισφορά σε περιόδους αυξημένης ζήτησης φορτίων και έλλειψης παραγωγικής ισχύος. Συγχρόνως, οι μονάδες αυτές είχαν διασφαλίσει με τον καλύτερο τρόπο την οικονομική τους βιωσιμότητα, με «προσωρινά», αλλά διαχρονικά μέτρα (ΑΔΙ, ανάκτηση μεταβλητού κόστους, κλπ.). Εξαιτίας της οικονομικής ύφεσης έχει περιοριστεί η ζήτηση ηλεκτρισμού και έχει σημαντικά μειωθεί η αιχμή του φορτίου λόγω των ΑΠΕ, κυρίως των Φ/Β που περιορίζουν την μεσημβρινή αιχμή. Έτσι σήμερα, όπως και για τα επόμενα έτη, έχει προκύψει υπερεπάρκεια παραγωγικής ισχύος, καθιστώντας περιττά τα μέτρα υποστήριξης των παραγωγικών μονάδων (αν και η ΡΑΕ εξετάζει να εισάγει νέα μέτρα σε αντικατάσταση των προαναφερθέντων). Τα έσοδα των μονάδων αυτών προέρχονται από την αγορά ηλεκτρισμού και ο καταναλωτής ρεύματος μέσω των τιμολογίων της ΔΕΗ (ή των ιδιωτών εμπόρων) καλύπτει τα σχετικά κόστη.

Σε σχέση με τα προαναφερθέντα, επισημαίνεται ιδιαίτερα το γεγονός ότι σε περίοδο σημαντικότερης μείωσης στην κατανάλωση ηλεκτρισμού στη χώρα μας τα τελευταία έτη (περίπου -15%), υπάρχει σε αντιδιαστολή, **πολύ μεγάλη αύξηση** στις τιμές των τιμολογίων ηλεκτρισμού. Για το λόγο αυτό, προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα, τα οποία εκτιμάται ότι άμεσα ή σε βάθος χρόνου θα φέρουν μειώσεις στα τιμολόγια ηλεκτρισμού θα ανακουφίσουν τα νοικοκυριά, θα περιορίσουν τις ζημιές στις εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις και θα συμβάλλουν ώστε πραγματικά να ξεκινήσει η ανάκαμψη της χώρας.

ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

1. Να δοθεί τέλος στη φοροεισπρακτική πολιτική στα τιμολόγια ηλεκτρισμού.
2. Να γίνει άρση όλων των στρεβλώσεων στη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού, ΜΑΜΚ – ΑΔ-κλπ.
3. Να μειωθεί η φορολογία στο πετρέλαιο και το φυσικό αέριο (ΕΦΚ), ιδιαίτερα του ειδικού φόρου στο πετρέλαιο που χρησιμοποιείται στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής των νησιών.
4. Να δρομολογηθεί άμεσα η ηλεκτρική διασύνδεση της Κρήτης και να μελετηθεί τυχόν διασύνδεση και άλλων νησιών, ακολουθώντας τη συντομότερη και απόλυτα εφικτή διαδρομή, στοχεύοντας στην άμεση μείωση της πετρελαϊκής ηλεκτροπαραγωγής ώστε να περιορισθούν τα ΥΚΩ.

5. Να αρθεί η προνομιακή τιμολογιακή μεταχείριση κάποιων πελατών (προσαρμογή της τιμής στην ΑτΕ και σε όσες βιομηχανίες – πελάτες ΥΤ έχουν ακολουθήσει).
6. Να αυξηθούν οι έλεγχοι και η πίεση (διακοπή ηλεκτροδότησης) στους ασυνεπείς πελάτες, οι οποίοι ενώ έχουν τη δυνατότητα δεν πληρώνουν.
7. Να επαναδιαπραγματευθούν οι τιμές των Φ/Β με τα ακόλουθα δεδομένα:
  - α) Απόσβεση επενδύσεων στα 10-11 χρόνια. Αυτό θα επαναφέρει το ΕΤΜΕΑΡ στα επίπεδα του 2012.
  - β) Μείωση των επιτοκίων δανεισμού από τις Τράπεζες. Αυτό είναι δίκαιο για τους παραγωγούς – επενδυτές που δανείστηκαν με επαχθείς όρους προσδοκώντας υψηλές τιμές.
8. Μείωση του κόστους λειτουργίας των νησιών με την προώθηση κατάλληλων μέτρων ανάπτυξης ΑΠΕ που θα οδηγήσει σε μείωση των ΥΚΩ για την ικανοποίηση της τοπικής ζήτησης.
9. Να αξιοποιηθεί το εγχώριο ενεργειακό δυναμικό σε λιγνίτες με κατασκευή νέων σύγχρονων αντιρρυπαντικών μονάδων με ταυτόχρονη κατάργηση των παλαιών γερασμένων μονάδων.
10. Να εφαρμοστούν πολιτικές βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης από τους οικιακούς καταναλωτές και τη βιομηχανία εφαρμόζοντας πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας.
Παράλληλα από τους οικιακούς καταναλωτές και τη βιομηχανία, να προγραμματισθούν επενδύσεις σε έξυπνα δίκτυα (smartgrid) διανομής ηλεκτρισμού και τεχνολογίες αποτελεσματικότερης παραγωγής, μεταφοράς και αποθήκευσης ενέργειας, που μακροπρόθεσμα αναμένεται να επιφέρουν μείωση των τιμών.

Πρέπει επίσης να τονισθεί η ιστορική συνεισφορά της ΔΕΗ στην ανάπτυξη της χώρας που είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακή και αδιαμφισβήτητη σε όλους τους τομείς δραστηριότητας που έχει εμπλακεί. Σήμερα όμως, η «υπονόμηση» της ομαλής επιχειρηματικής λειτουργίας της από την πολιτεία, τους ιδιώτες παραγωγούς και τον κύκλο τους υποσκάπτουν την ύπαρξή της. Η Επιχείρηση, που έχει ωριμάσει και έχει εισέλθει στην πλέον κρίσιμη φάση της πορείας της, μάλλον έχει ουσιαστικά εγκαταλειφθεί, αφού δεν της έχει δοθεί η ευκαιρία να εκσυγχρονίσει έγκαιρα το γερασμένο παραγωγικό δυναμικό των λιγνιτικών μονάδων, να διεισδύσει στον τομέα των ΑΠΕ και να αξιοποιήσει **όλους** τους εγχώριους ενεργειακούς πόρους ώστε να περιορίσει και να διασφαλίσει την ποιότητα υπηρεσιών και το ύψος των τιμολογίων ηλεκτρισμού. Δεν της έχει δοθεί η ευκαιρία να έχει συνέχεια και επάρκεια στο εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό της. Στα πλαίσια αυτά, η ΔΕΗ θα μπορούσε επίσης να συμβάλει άμεσα για να περιορισθεί το ηλεκτρενεργειακό κόστος, π.χ. με προσλήψεις στα Ορυχεία, προκειμένου να στελεχώσει τα πληρώματα αδρανούντος πανάκριβου λιγνιτικού εξοπλισμού, όπως των εκσκαφών ώστε να ελαχιστοποιηθεί η συμμετοχή των εργολάβων στην εξόρυξη, που συντελεί στη χαμηλή αποδοτικότητα και την έλλειψη επαρκούς καυσίμου για τη λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων.

Τέλος, επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι το αυξανόμενο κόστος της ενέργειας πλήττει πρωτίστως τα φτωχότερα νοικοκυριά και τις βιοτεχνίες και θα πρέπει άμεσα να θεσπιστούν συγκεκριμένα μέτρα κοινωνικής πολιτικής για την προστασία των ευάλωτων καταναλωτών.